

Често повтаряше той, чута нѣкога пословица: другарството е като виното. Колкото старей — толкова по-силно става.

Тази вечеръ всички слушаха разговора на старите си другари. Разправяха си тѣ патено и преживѣно.

Пакъ се повтори историята по детронирането: скитането имъ изъ Русия, завръщането и новото заживѣване.

Очитѣ на Поряза се пълнѣха съ сълзи. Той се унищожаше въ миналото. И макаръ, че бѣ пълно съ страдание — нѣкакъ мило му ставаше за него. Сега той разбираше, че миналитѣ страдания сѫ по-мили отъ радостните часове. Радоститѣ не помнѣше, а страданията възкръсваха съ нѣкаква топлина, която правѣше гордъ и смѣлъ духътъ. Той искаше да покаже на сина си, че страданията сѫ добро училище. И влагаше особенъ жаръ при споменитѣ. Спираше погледъ о него; обръщаше вниманието му; и сърдечно потупваше другаря си по рамо. Съ това той като че казваше: такъвъ е живота. Който е смѣлъ и твърдъ може да надвие. Безъ страдание — нѣма сполука. Безъ лишения не се достига до забогатяване...

А Петъръ Габара се унисаше въ извикани спомени. Заредиха се онѣзи дни, кога се раздѣлиха съ Андрея. Още тогава си полича кой на кѫде отива. За него се откри пѫтя на вжтрешно превъзмогване къмъ по-високъ духовенъ животъ; за Андрея се показа пѫтя на зобогатяване и разумно охоленъ животъ. Андрея попада въ компания, която пристанище въ Одеса почнала. И единътъ се връща въ роденъ край съ ново учение за свободния човѣкъ; другиятъ съ изучени планове, пари какъ могатъ да се натрупватъ. Бѣдащето ги раздѣляше, але миналото ги свързваше.

И подъ крилата на това минало тази вечеръ тѣ думата си срѣщнаха.

Споменитѣ единъ следъ другъ се будѣха и сънътъ бѣгаше отъ клепките имъ.